Protocol Dyslexie

Theresialyceum Tilburg

KLK en MTM

Publicatiedatum: 2026-2027

Inhoudsopgave

1. Inleiding pag. 3
2. Definitie en dyslexieverklaring pag. 3
3. Visie en uitgangspunten pag. 4
4. Signalering en aanmelding pag. 4
5. Faciliteiten en handelingsplan pag. 4
   5.1 Algemene faciliteiten pag. 5
   5.2 Maatwerkfaciliteiten pag. 5
   5.3 Vakspecifieke faciliteiten pag. 5
6. Dyslexie in het examenreglement pag. 6
7. Rollen en verantwoordelijkheden pag. 6
Bijlagen pag. 7

1. Inleiding

In dit protocol kunt u lezen hoe we op Theresialyceum omgaan met leerlingen met dyslexie. We gaan hierbij uit van het Protocol Dyslexie VO van Dyslexie Centraal. Dit protocol wordt jaarlijks geëvalueerd.

Het Theresialyceum zet zich in om passend onderwijs te bieden aan alle leerlingen. Dat betekent dat we voor leerlingen met dyslexie aanpassingen doen, zodat ook zij het beste uit zichzelf kunnen halen. Dyslexie is een erkende leerstoornis en leerlingen met dyslexie hebben recht op coaching en faciliteiten gedurende hun gehele schoolcarrière.

Dit protocol is een leidraad voor het opstellen, uitvoeren en evalueren van het dyslexiebeleid. Het maakt duidelijk wat personeelsleden, leerlingen en ouders/verzorgers van de school kunnen verwachten.

Met dit protocol als leidraad wordt geprobeerd om elke leerling een zo passend mogelijk pakket aan faciliteiten te bieden. Hierbij wordt niet alleen uitgegaan van de meest recente dyslexieverklaring maar ook van het functioneren van de leerling op school.

Aan dit protocol kunnen geen absolute rechten of plichten worden verbonden.

2. Definitie en dyslexieverklaring

Definitie

We gaan uit van de definitie gesteld door Dyslexie Centraal:

> *Dyslexie is een lees- en/of spellingprobleem dat ernstig en hardnekkig is en dat gedifferentieerd dient te worden van laaggeletterdheid als gevolg van een gebrekkig onderwijsaanbod en als gevolg van een bredere omgevings-, neurologische, sensorische en/of gedragsproblematiek.*

Dyslexie heeft een neurobiologische basis en erfelijkheid speelt een rol. Het is niet gerelateerd aan het IQ. Ook een hoogbegaafde leerling kan dyslexie hebben. Een belangrijk kenmerk van dyslexie is instructieresistentie: de leerling laat ondanks goede en consistente begeleiding onvoldoende vooruitgang zien in lezen en/of spellen.

Meer informatie: https://dyslexiecentraal.nl/weten/dyslexie/definitie

Dyslexieverklaring

Na een psychodiagnostisch onderzoek kan dyslexie worden vastgesteld en een dyslexieverklaring worden afgegeven. De verklaring beschrijft:

- op grond waarvan de diagnose is gesteld
- wat mogelijke verklaringen zijn
- welke belemmeringen de leerling ervaart
- welke behandeling, faciliteiten en compensaties wenselijk zijn.

De dyslexieverklaring blijft onbeperkt geldig. Een kopie dient in het leerlingdossier opgenomen te zijn.

De dyslectische leerling is een reguliere leerling die gebruik mag maken van ondersteunende faciliteiten. Dit valt binnen de basisondersteuning. Op het Theresialyceum komen de volgende leerlingen in aanmerking:

- leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring
- leerlingen bij wie een onderzoek loopt naar de aanwezigheid van dyslexie, mogen vooruitlopend op de uitslag maximaal 1 jaar gebruik maken van de faciliteiten.

3. Visie en uitgangspunten

Het Theresialyceum wil alle leerlingen in staat stellen zich zo volledig mogelijk te ontplooien. Voor leerlingen met dyslexie betekent dit dat wij:

- hen de faciliteiten bieden zodat zij de opleiding kunnen volgen die aansluit bij hun cognitieve capaciteiten
- hen, indien nodig met hulpmiddelen, voldoende ruimte geven om te laten zien wat zij weten en kunnen
- hen gedurende de gehele schoolcarrière de faciliteiten bieden waar zij recht op hebben.

De faciliteiten zijn altijd gericht op de vraag: wat heeft deze leerling nodig? De leerling staat centraal en krijgt zeggenschap in de keuzes die gemaakt worden. Dyslexie is niet van voorbijgaande aard. De leerling heeft gedurende de gehele schoolcarrière recht op de afgesproken faciliteiten.

4. Signalering en aanmelding

Vermoeden van dyslexie

Als er een vermoeden is van dyslexie — gesignaleerd door de leerling zelf, ouders, mentor of vakdocenten — zullen ouders hiervoor zelf een onderzoek moeten aanvragen en bekostigen. In de zorgregio Hart van Brabant kom je enkel in aanmerking voor een vergoeding als het kind op het primair onderwijs zit en aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Wanneer er een vermoeden bestaat, bespreekt de betrokken medewerker dit met de mentor. De mentor bespreekt de vermoedens vervolgens met leerling en ouders en koppelt zo nodig de dyslexiecoördinator in.

Aanmelding nieuwe leerlingen (PO-VO)

Leerlingen die in de brugklas starten en in het bezit zijn van een dyslexieverklaring, dienen dit bij de aanmelding aan te geven. Tijdens de warme overdracht met de basisschool wordt hier aandacht aan besteed. Een kopie van de dyslexieverklaring dient in het leerlingdossier opgenomen te zijn.

Op basis van de gegevens uit het dyslexierapport en de warme overdracht wordt, in overleg met de leerling en ouders, een Handelingsplan Dyslexie opgesteld. Deze ondersteuning valt binnen de basisondersteuning.

5. Faciliteiten en handelingsplan

5.1 Handelingsplan

In het Handelingsplan Dyslexie wordt samen met de leerling vastgelegd:

- welke problemen hij/zij ervaart
- welke adviezen er zijn voor vakdocenten
- van welke faciliteiten de leerling gebruik mag maken
- wat de leerling en ouders zelf doen.

Het handelingsplan is een digitaal document en wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. Op de faciliteitenkaart staat van welke faciliteiten de leerling gebruik mag maken. Bij toetsen legt de leerling de kaart op zijn/haar tafel. Daarnaast noteert de leerling een ‘D’ op proefwerken en overhoringen.

5.2 Faciliteiten

De geboden faciliteiten zijn onderverdeeld in drie categorieën:

Algemene faciliteiten

De volgende faciliteiten gelden altijd voor elke dyslectische leerling:

- proefwerken en overhoringen worden standaard afgedrukt in lettertype Arial 12
- leerlingen hebben recht op 20% verlenging van de toetstijd. In de tijdverlenging bij toetsen in de toetsweek: 10 minuten bij een toets tot 50 minuten en 20 minuten bij een toets tot 90 minuten
- leerlingen die gebruikmaken van tijdverlenging zitten bij alle schriftelijke toetsen in de proefwerkweek in een apart lokaal
- bij toetsen buiten de proefwerkweken streven we ernaar een toets van 40 minuten te maken, zodat de dyslectische leerling nog 10 minuten langer kan werken
- bij toetsen buiten de proefwerkweken is het onwenselijk om leerlingen met recht op tijdsverlenging na het einde van de les nog door te laten werken in de pauze of tijdens het volgende lesuur. Er kan dan gekozen worden om een toets van minuten te maken, waarbij de dyslectische leerling nog 10 minuten erbij krijgt. De toets is dan in een regulier lesuur te maken.

Maatwerkfaciliteiten

Alle maatwerkfaciliteiten gaan in overleg met de dyslexiecoördinator.

- Leerlingen met dyslexie kunnen extra gebruikmaken van een laptop tijdens lessen en toetsen.
- Leerlingen die daar baat bij hebben (conform dyslexieverklaring) kunnen tijdens toetsen gebruik maken van een laptop met voorleessoftware (TestCorrect). Zij zitten in de proefwerkweken samen in een apart lokaal.
- In specifieke gevallen kan een schriftelijke toets op verzoek mondeling worden herkanst, indien de schriftelijke toets als gevolg van dyslexie onvoldoende is gemaakt.

Vakspecifieke faciliteiten

Alle vakspecifieke faciliteiten gaan in overleg met de dyslexiecoördinator.

- Nederlands en Engels zijn verplichte vakken. Voor onderdelen van kerndoelen kunnen vrijstellingen gegeven worden wanneer de dyslexie de leerling ernstig beperkt, met aandacht voor doorstroommogelijkheden.
- In de eerste drie leerjaren van HAVO en VWO zijn Frans en Duits verplicht. Er kan geen ontheffing worden verleend.
- HAVO-leerlingen kunnen een tweede moderne taal in de bovenbouw vermijden door een ander profiel te kiezen dan Cultuur en Maatschappij.
- Atheneum-leerlingen moeten naast Engels een tweede moderne vreemde taal volgen. Ontheffing is mogelijk onder specifieke voorwaarden (zie examenreglement).
- Op het gymnasium is het aanvragen van een ontheffing niet nodig omdat voor deze leerlingen Latijn of Grieks geldt als tweede vreemde taal.

6. Dyslexie in het examenreglement

Kandidaten met een beperking kunnen gebruik maken van extra faciliteiten bij examens. Deze worden aangevraagd via: examencommissie@theresialyceum.nl

De examencommissie handelt volgens artikel 55 van het eindexamenbesluit. Het Theresialyceum biedt kandidaten maatwerk; iedere aanvraag wordt apart behandeld.

Extra faciliteiten die het Theresialyceum biedt:

- tijdverlenging bij Schoolexamen (SE) en Centraal Examen (CE)
- gebruik van voorleessoftware bij Schoolexamens
- Daisy-cd of spraaksynthese-cd tijdens Centrale Examens.

Een dyslexieverklaring, waarin staat aangegeven welke ondersteuning wenselijk is, is nodig om extra faciliteiten te kunnen krijgen. De faciliteiten zijn aan te vragen via de dyslexiecoördinator.

Afwijkende wijze van examineren

De rector kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een aangepaste wijze. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- er is een deskundigenverklaring opgesteld door een psycholoog of orthopedagoog
- de aanpassing voor CE of rekentoets kan bestaan uit tijdsverlenging van maximaal 30 minuten
- andere aanpassingen zijn alleen mogelijk indien hiertoe een voorstel staat in de deskundigenverklaring, of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen daarin.

Vanaf 2002 is het voldoende als aan de inspecteur gemeld wordt aan welke leerlingen welke faciliteiten worden verleend, mits er een geldige dyslexieverklaring en een geldig psychologisch onderzoeksrapport in het leerlingdossier aanwezig zijn, en de gevraagde faciliteiten ook vermeld staan in die verklaring.

7. Rollen en verantwoordelijkheden

Rol	Verantwoordelijkheid
Vakdocent	Past beoordelingsrichtlijnen toe, biedt algemene faciliteiten
Mentor	Signaleert, communiceert met ouders, bewaakt het handelingsplan, is aanspreekpunt voor leerling en ouders
Dyslexiecoördinator	Stelt handelingsplan op, reikt faciliteitenkaart uit, adviseert bij maatwerk en vakspecifieke faciliteiten, vraagt examenfaciliteiten aan
Leerling	Legt faciliteitenkaart op tafel bij toetsen, noteert een ‘D’ op proefwerken, geeft aan wat werkt en wat niet
Ouders/verzorgers	Leveren kopie dyslexieverklaring aan, ondersteunen de leerling thuis, communiceren met mentor en dyslexiecoördinator.

Bijlagen

Bijlage 1 — Faciliteitenkaart Dyslexie Theresialyceum

Bijlage 2 — Handelingsplan Dyslexie Theresialyceum